

הסכם קיבוצי מיוחד

שנחתם ביום 06.08.2023

בין: ממשלת ישראל, בשם מדינת ישראל, המיוצגת על-ידי הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר, מר אפי מלכין, ועל-ידי מ"מ מנכ"ל משרד החינוך, מר מאיר שמעוני;

(להלן: "המדינה")

מצד אחד

ובין: הסתדרות המורים בישראל, המיוצגת על – ידי המזכירה הכללית, גב' יפה בן-דויד;

(להלן: "הסתדרות המורים")

מצד שני

הואיל: ובימים 10.9.07, ו-25.12.08 נחתמו בין הצדדים הסכמים קיבוציים בדבר תנאי היישום של רפורמה במערכת החינוך, המכונה "רפורמת אופק חדש" (להלן גם: "רפורמת אופק חדש"), אשר מיושמת בבתי הספר ובמוסדות החינוך בשירות המדינה;

והואיל: ולאחרונה הוחלט במדינה על החלת רפורמת אופק חדש לגבי עבודתם של עובדי הוראה המועסקים בשירות המדינה במשרד החינוך באולפנים הממלכתיים להנחלת הלשון העברית, במסגרתה יוטמעו שינויים והתאמות בסדרי עבודתם (להלן: "עובדי ההוראה באולפנים");

והואיל: והוסכם בין הצדדים כי עובדי ההוראה באולפנים יועסקו בהתאם להסכם הקיבוצי שנחתם בין הצדדים ביום 25.12.2008 (להלן: "הסכם אופק חדש"), כפי שעודכן ויעודכן מעת לעת (להלן: "הסכם רפורמת אופק"), לרבות מכוח ההסכמים הקיבוציים שנחתמו בין הצדדים ביום 29.2.2012 וביום 19.10.2022, ובכפוף להוראות הסכם זה;

והואיל: ועל פי המוסכם בין הצדדים, במסגרת רפורמת אופק חדש, ישתנה מבנה שכרם של עובדי ההוראה באולפנים באופן מהותי, ותהא עלייה בשכרם בשיעור משמעותי, לרבות בשכרם של עובדי ההוראה באולפנים המבוטחים בפנסיה תקציבית מכוח חוק הגמלאות (להלן: "פנסיה תקציבית"), לעומת שכרם עובר להחלת הרפורמה; ולנוכח ההבנה כי תנאי השכר והגמלה במסגרת רפורמת אופק חדש מיטיבים עם עובדי ההוראה באולפנים לעומת מצבם לולא היו מועסקים במתכונת תנאי הרפורמה;

והואיל: ולאור טעמים שונים אשר פורטו בהסכמים קיבוציים קודמים בין הצדדים הוסכם כי חישוב המשכורת הקובעת לגמלה של עובדי ההוראה המועסקים לפי תנאי אופק חדש ייעשה בהתאם להוראות ההסכם הקיבוצי אשר נחתם בין הצדדים להסכם זה ביום 24.8.2020 (להלן: "הסכם הפנסיה הכולל");

והואיל: וקיימים עובדי הוראה באולפנים אשר נקבעו להם דרגות שכר ברפורמת אופק חדש במועד הקודם לחתימת הסכם זה בשל העסקה במוסד שאינו אולפן (להלן: "עובד אולפן עם דרגת אופק ערב חתימת הסכם זה").

והואיל: ועל רקע קליטת עולים חדשים בגלי עלייה משתנים צרכי העבודה באולפנים עשויים להשתנות; והואיל: והצדדים מבקשים לעגן בהסכם קיבוצי את ההסכמות אליהן הגיעו במשא ומתן כאמור;

לפיכך הוצהר, הותנה והוסכם בין הצדדים כדלקמן:

א. כללי

1. המבוא להסכם זה מהווה חלק בלתי נפרד ממנו.
2. כותרות ההסכם מובאות לשם הנוחות בלבד ואין בהם כדי להשפיע על פרשנותו.
3. השימוש בלשון זכר או נקבה בהסכם זה, נעשה מטעמי נוחות בלבד, וכל האמור בו יחול באופן שווה על נשים וגברים כאחד.

ב. תחולה

4. הסכם זה יחול על כל עובדי ההוראה באולפנים כהגדרתם לעיל, לרבות עובד אולפן עם דרגת אופק ערב חתימת הסכם זה (להלן: "עובדי ההוראה") וזאת לגבי חלק משרתם באולפן.

ג. תחילה, תוקף ותנאים

5. תחילתו של הסכם זה ביום 1.9.23 (להלן: "מועד התחילה").

ד. החלת הסכם רפורמת אופק באולפנים

6. החל ממועד התחילה, כל הוראות הסכם רפורמת אופק יחולו על עובדי ההוראה בכפוף לאמור להלן:

(א) לצורך יישום כל הוראות הסכם רפורמת אופק, לרבות לצורך המרת השכר ו/או כל זכות או הטבה אחרות, יראו בעובדי ההוראה, כעובדי הוראה בבית ספר יסודי.

(ב) עובדי ההוראה, ולמען הסר ספק לרבות עובד אולפן עם דרגת אופק ערב חתימת הסכם זה לא יהיו זכאים לכפל זכות, תשלום או הטבה, מכוח הסכם זה, ככל שזו כבר הוענקה, שולמה או הוחלה לגביהם עוד לפני מועד התחילה, בגין אותה תקופה, וכי לא יוחלו לגביהם מכוח הוראות הסכם זה, הוראות הסכם רפורמת אופק, ככל שאלה כבר הוחלו לגביהם ערב חתימת הסכם זה.

למען הסר ספק מובהר למשל, ומבלי למצות, כי בכל מקרה לא תבוצע לעובד אולפן עם דרגת אופק ערב חתימת הסכם זה (אשר ערב חתימת הסכם זה כבר נקבעה להם דרגה ברפורמת אופק חדש), המרת שכר כ"מורה קיים" לפי סעיפים 43-48 או 54-61 להסכם רפורמת אופק (מששכרם כבר נקבע לפי טבלאות השכר ברפורמה החל ממועד תחילת העסקתם באולפנים או טרם תחילת העסקתם באולפנים, לפי העניין); כי הם לא יהיו זכאים לשעות גיל מכוח הוראות הסכם זה, ככל שהם כבר זכאים לשעות גיל ערב מועד התחילה (והסכם זה לא גורע מזכויותם הקודמות כאמור), וכדומה.

(ג) למען הסר ספק מובהר כי החל ממועד יישום הרפורמה, הוראת סעיף 3 להסכם הקיבוצי המיוחד בין ממשלת ישראל ובין הסתדרות המורים מיום 10.1.2008 שעניינו כניסת עובדי ההוראה לשלב א' ברפורמה במערכת החינוך, לא תחול על עובדי ההוראה עליהם חל הסכם זה. מובהר למען הסר ספק, כי לפיכך, לכל המאוחר, ממועד תחילתו של הסכם זה לא תהא לכלל עובדי ההוראה באולפנים הזכויות לתוספת שכר האמורה בסעיף 3 באותו הסכם, כנגד ביצוע שעות פרטניות.

(ד) על אף האמור בסעיף 15 להסכם רפורמת אופק, מנהל האולפן יהיה רשאי לבקש מעובד הוראה המועסק כמורה באולפן ללמד עד 3 שעות פרונטאליות מתוך מבנה שבוע עבודתו באופן חדש (להלן – "שעה פרונטאלית נוספת") במקום מספר זהה של שעות שהיה מתוך מבנה שבוע עבודתו באופן חדש. במקרה בו עובד ההוראה הסכים לכך, התגמול בגין כל שעה פרונטאלית נוספת יהיה בהתאם לקבוע לגבי ביצוע שעת מילוי מקום כמפורט בסעיף 29(ד) להסכם רפורמת אופק כך שלימוד השעה הפרונטאלית ייחשב לצורך זה כביצוע שעת מילוי מקום במקום ביצוע שעת שהיה.

(ה) למען הסר ספק, בהתאם לאמור בסעיף קטן 6(א) לעיל, הוראות סעיף 22 להסכם הקיבוצי אשר נחתם בין הצדדים ביום 19.10.2022 (להלן: "הסכם 2022") יחולו לעניין עובדי ההוראה. לעניין זה "המנהל" יהיה מנהל האולפן.

7. אולפן ערב

"אולפן ערב" - אולפן שמופעלות בו במשך שנת הלימודים כיתות לימוד (הוראה פרונטאלית) בשעה 16:00 ואילך.

(א) בגין כל שעת הוראה פרונטאלית בכיתה המבוצעת באולפן ערב בשעה 16:00 ואילך, עובד ההוראה יהיה זכאי לתוספת בשיעור 25% מערך שעת מילוי מקום המבוצעת במקום שעת שהיה (כמפורט בסעיף 31(א)(2) להסכם אופק חדש), וכפי שתהיה מזמן לזמן (להלן: "התמורה בעד ביצוע שעת הוראת ערב באולפן").

(ב) בגין התמורה בעד ביצוע שעת הוראת ערב באולפן, כמפורט לעיל, יבוצעו הפרשות בהתאם לכללים החלים על התמורה עבור ביצוע שעת מילוי מקום המבוצעת במקום שעת שהיה, אשר אינה כלולה בשכר המשולם עבור משרתו הרגילה של עובד ההוראה.

(ג) למען הסר כל ספק התמורה בעד ביצוע שעת הוראת ערב באולפן לא תובא בחשבון בחישוב תוספות שכר או תוספות לשכר, שקליות או אחוזיות.

8. ההסכם הקיבוצי אשר נחתם בין הצדדים ביום 4.3.2015 (להלן: "הסכם המנהלים") יחול לגבי מנהלי אולפנים, ואולם לאחר סעיף 15 בהסכם המנהלים יבוא -

"15א. לצורך קביעת רמת המורכבות על פיה יחושב שכר מנהל אולפן, ילקחו בחשבון

הפרמטרים הבאים:

1) מספר כיתות האולפן אשר תחת ניהולו של המנהל.

2) מספר האולפנים אשר תחת ניהולו של המנהל.

3) ניהול אולפן ערב."

למען הסר ספק, מובהר כי קביעת רמת המורכבות לצורך חישוב שכר מנהל אולפן תעשה לפי האמור בסעיף קטן זה ולא לפי אף סעיף אחר בהסכם המנהלים בעניין קביעת רמת המורכבות של מוסד כלשהו. למען הסר ספק, אין באמור לעיל כדי לגרוע מחלות הוראות אחרות בהסכם המנהלים, כפי שאלו עודכנו ויעודכנו מזמן לזמן, שאינן עוסקות בקביעת רמת המורכבות.

ה. תנאי העסקה טרום רפורמה

9. החל ממועד התחילה עובד הוראה אשר לא יועסק בתנאי רפורמת אופק בהתאם לכללים החלים לעניין זה יהיה זכאי לתוספת שקלית 2022 אשר קבוצה בסעיף 27 להסכם 2022.

ו. כלל עובדי ההוראה

10. מוסכם כי הוראות סעיפים 30 ו-31 להסכם 2022 יחולו על עובדי ההוראה באולפנים.

11. למען הסר כל ספק מובהר כי סעיף 29 להסכם 2022 לא יחול לגבי עובדי ההוראה באולפנים.

ז. הסכם הפנסיה הכולל

12. לעניין התחולה של הסכם הפנסיה הכולל לגבי עובדי ההוראה ולצורך יישומו, מובהר למען הסר ספק, כי הסכם זה מהווה "הסכם קיבוצי אחר" כמשמעותו בהגדרה של "תנאי רפורמת אופק חדש" אשר בהגדרת "תנאי רפורמה במערכת החינוך" כאמור בסעיף 4 (א) להסכם הפנסיה הכולל.

ח. הסכם המדריכים

13.1 לעניין הגדרת "מדריך מוסדר" שבסעיף 11 להסכם הקיבוצי אשר נחתם בין הצדדים ביום 09.11.2016 (להלן: "הסכם המדריכים") - עובד הוראה המועסק בחלק משרתו בהוראה (שאינה בהדרכה) באולפן ייראה כעובד הוראה המועסק ב"מוסד חינוך בשירות המדינה" כמשמעותו בהסכם המדריכים, זאת החל ממועד תחילת הסכם זה.

13.2 מדריך אשר יועסק בהדרכה באולפן בשנת הלימודים תשפ"ד ואשר חלקיות העסקתו בהוראה בשנת הלימודים תשפ"ד הינה באולפן, שאלמלא הוראות סעיף זה היה מועסק בהתאם לקבוצה בסעיף 12 (ג) להסכם המדריכים, אזי שכרו בחלק משרתו

בהדרכה, החל ממועד תחילת הסכם זה, ייקבע בהתאם להגדרת "מדריך מוסדר" כפי שתיראה בהתאם לאמור בסעיף זה לעיל, זאת כל עוד לא חלה הפסקה בהעסקתו בתפקיד הדרכה.

ט. מענק חד פעמי

14. במועד התחילה, עובד הוראה באולפן, אשר החל ממועד תחילתו של הסכם זה יועסק באולפן בתנאי רפורמת אופק חדש (להלן: "עובד הוראה באולפן לעניין המענק"), ושהיה מועסק במשרה מלאה בשירות המדינה באולפן בכל התקופה שמיום 1.9.2020 עד יום 31.8.2023 (להלן: "התקופה למענק"), יהא זכאי למענק חד פעמי בגובה 15,000 ש"ח בלבד (במילים: חמישה עשר אלף שקלים חדשים) (להלן: "המענק החד פעמי").

(א) עובד הוראה באולפן לעניין המענק, אשר הועסק בשירות המדינה במשרה מלאה בחלק מהתקופה למענק כעובד הוראה באולפן, יהא זכאי לחלק יחסי של המענק החד פעמי, כיחס בין תקופת העבודה שלו כעובד הוראה באולפן לבין תקופת העבודה של עובד הוראה באולפן לעניין המענק שהועסק בכל התקופה למענק. לדוגמא – עובד הוראה באולפן לעניין המענק אשר הועסק במשרה מלאה ביום 1.12.2020 ועד ליום 31.8.2023 יהיה זכאי למענק בסכום 13,750 ₪ לפי החישוב הבא:

$$A = \text{מספר החודשים הרלוונטיים לחישוב המענק בהם הועסק העובד} = 33 = 9 \text{ החודשים שבין דצמבר 2020 ואוגוסט 2021 כולל} + \text{שנתיים} * 12 \text{ חודשים}.$$

$$\frac{A}{36} * 15,000 = \frac{33}{36} * 15,000 = 13,750$$

(ב) עובד הוראה באולפן לעניין המענק, אשר הועסק בשירות המדינה במשרה חלקית בכל (מלוא) התקופה למענק כעובד הוראה באולפן, יהא זכאי לחלקו היחסי של המענק החד פעמי, כיחס לחלקיות משרתו (המשוקללת) בתקופה למענק. בכל מקרה, בחישוב חלקיות משרתו של עובד הוראה באולפן לעניין המענק בכל חודש לצורך החישוב כאמור, לא יילקחו בחשבון היקפי משרה שמעבר ל-100%.

(ג) עובד הוראה באולפן לעניין המענק, אשר הועסק בשירות המדינה במשרה חלקית בחלק מהתקופה למענק כעובד הוראה באולפן כאמור, יהא זכאי לחלק יחסי של המענק החד פעמי, כיחס בין חלקיות משרתו ותקופת העבודה שלו באולפן כאמור בתקופה למענק לבין תקופת העבודה של עובד הוראה באולפן לעניין המענק שהועסק בכל התקופה למענק במשרה מלאה. בכל מקרה, בחישוב חלקיות משרתו של עובד הוראה באולפן לעניין המענק בכל חודש לצורך החישוב כאמור, לא יילקחו בחשבון היקפי משרה שמעבר ל-100%.

לדוגמא – עובד הוראה באולפן לעניין מענק אשר הועסק בחלקיות משרה ובתקופות כמפורט להלן:

מיום 1.2.2021 ועד ליום 31.8.2021 בהיקף של 70% משרה.

מיום 1.9.2021 ועד ליום 31.8.2022 בהיקף של 110% משרה.

מיום 1.9.2022 ועד ליום 31.8.2023 במשרה מלאה (100%).

יהא זכאי למענק בסכום 12,042 ₪ לפי החישוב להלן:

$A = \text{מספר החודשים הרלוונטיים למענק בהם הועסק העובד בהיקף של 70\% משרה} = 7.$

$B =$ מספר החודשים הרלוונטיים למענק בהם העובד הועסק בהיקף של 110% משרה
 $= 12$. כאמור יילקח לצורך חישוב המענק היקף משרה של 100% בלבד.
 $C =$ מספר החודשים הרלוונטיים למענק בהם העובד הועסק בהיקף של 100% משרה
 $= 12$.

$$\frac{A * 0.7 + B * 1 + C * 1}{36} * 15,000 = \frac{7 * 0.7 + 12 * 1 + 12 * 1}{36} * 15,000 = 12,042$$

(ד) מוסכם כי בחישוב תקופת העבודה במסגרת התקופה למענק לעניין סעיף זה, לא יילקחו בחשבון תקופות בהן שהה עובד הוראה באולפן לעניין המענק, מכל סיבה שהיא, בחופשה ללא תשלום או בחופשה שדינה כדין חופשה ללא תשלום. מוסכם כי יובאו בחשבון תקופות בהן שהה עובד הוראה באולפן לעניין המענק בשירות מילואים או בתקופת לידה והורות, כמשמעותה בסעיף 6 לחוק עבודת נשים, התשי"ד-1954 (26 שבועות) (להלן: "חוק עבודת נשים") או בחופשה ללא משכורת לרגל מחלה.

(ה) למען הסר ספק, היעדרות שדינה כדין חופשה ללא תשלום, שהיא מתום תקופת הלידה וההורות כמשמעותה בחוק עבודת נשים, לא תילקח בחשבון בחישוב תקופת העבודה במסגרת התקופה למענק.

(ו) בתקופת לידה והורות או שירות מילואים או חופשה ללא משכורת לרגל מחלה אשר חלה במהלך התקופה למענק (כולה או חלקה) תחושב חלקיות המשרה (בעבור כל חודש היעדרות מלא), לפי חלקיות העסקה שהייתה לעובד הוראה באולפן לעניין המענק ערב יציאתו לתקופת הלידה וההורות או לשירות המילואים או לחופשה ללא משכורת לרגל מחלה, לפי המקרה.

בכל מקרה, בחישוב חלקיות משרתו של עובד הוראה באולפן לעניין המענק בכל חודש לצורך החישוב כאמור, לא יילקחו בחשבון היקפי משרה שמעבר ל-100%.

(ז) למען הסר ספק ומבלי לגרוע מיתר ההוראות דלעיל, מובהר כי האמור בסעיפים (ה) ו-(ו) לעיל, חל בהתאמה גם עבור שני המינים אצל עובדי הוראה באולפן לעניין המענק.

(ח) המענק החד פעמי אינו מהווה שכר לכל דבר ועניין, לא יובא בחשבון לעניין חישוב ערך שעה לרבות לעניין חישוב התמורה עבור ביצוע שעות ייחודיות (כגון שעות פעילות בית ספרית), לעניין הפחתת שכר בשל שעות היעדרות, לעניין חישוב התמורה המשולמת כאמור בסעיף 33(ד) להסכם רפורמת אופק, לעניין פיצויי פיטורים כמשמעותם בחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963, ולא יבוצעו בגינו הפרשות כלשהן לקופת גמל (לרבות לקרן השתלמות, קרן פנסיה או ביטוח מנהלים).

(ט) למען הסר ספק, המענק החד פעמי לא יובא בחשבון לצורך חישוב השלמת השכר עד לשכר המינימום כמשמעותו בחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987.

(י) אין בתשלום המענק החד פעמי כדי לשנות את בסיס השכר על פי טבלאות השכר המשולב.

(יא) מובהר כי לגבי עובד הוראה באולפן לעניין המענק אשר זכאי למענק החד פעמי לפי סעיף זה ואשר במועד ביצוע תשלום המענק כאמור בסעיף 9 להלן, מתקיימות לגביו הנסיבות המפורטות באחד מן הסעיפים (1) עד (4) להלן, יבוצע לגביו תשלום המענק החד פעמי במשכורת החודש הראשונה שתשלום עם החזרה לעבודה במשכורת, ולכל היותר במשכורת החודש שאחריה:

- (1) בחופשה ללא תשלום או בחופשה שדינה כדין חופשה ללא תשלום;
- (2) בחופשת מחלה ללא משכורת;
- (3) בתקופת לידה והורות כמשמעותה בחוק עבודת נשים;

(4) נעדר מעבודה בגין פגיעה בעבודה שאינה נזקפת על חשבון חופשת המחלה שלו לפי כל דין.

ז. קרן רווחה

15. מוסכם כי החל מיום 1.9.2023 יועבר תקציב שנתי נוסף לקרן הרווחה אשר נקבעה בהחלטת ועדת המעקב הפריטטית מיום 15.4.2002 בסך של 600,000 ₪ אשר ייועד לרווחת עובדי ההוראה באולפנים. מוסכם כי התקציב השנתי הנוסף הראשון לפי סעיף זה יועבר לא יאוחר מיום 31.12.2023.

יא. מועדי תשלום

16. התשלום הנובע מהסכם זה, ישולם החל ממשכורת חודש דצמבר 2023 (המשולמת בחודש ינואר 2024) ולכל המאוחר במשכורת חודש ינואר 2024 (המשולמת בחודש פברואר 2024). במועד ביצוע התשלום לפי סעיף זה, ישולמו גם ההפרשים ממועד כניסת ההסכם לתוקף, קרי החל מיום ה-1.9.23 כאמור ככל שיידרש. מבלי לגרוע מהאמור לעיל, יוכל משרד החינוך להקדים את התשלום ככל שתושלם ההיערכות לכך לפני המועדים שפורטו לעיל.

יב. מיצוי תביעות

17. הסכם זה מהווה מיצוי מלא ומוחלט של כל תביעות הסתדרות המורים בנושא החלת רפורמת אופק חדש לגבי עובדי ההוראה עליהם חל הסכם זה.

18. מבלי לגרוע מכלליות האמור, ולמען הסר ספק מובהר כי בנושאים הקשורים לעצם השינוי במבנה העבודה של עובדי ההוראה, והתמורה בגין עצם ביצוע המעבר לעבודה לפי תנאי רפורמת אופק חדש, המיצוי הוא מלא ומוחלט.

19. בנוסף לאמור לעיל, ומבלי לגרוע ממנו, מובהר כי לא ינוהל משא ומתן בנוגע לדרישות כלכליות נוספות כלשהן בגין החלת רפורמת אופק חדש על עובדי ההוראה עליהם חל הסכם זה.

20. בשל האמור בסעיף 6(א) לעיל, מוסכם כי הוראות מיצוי תביעות אשר תיקבענה בהסכמים עתידיים בין הצדדים, בנוגע לעדכון הסכם רפורמת אופק לגבי עובדי הוראה המועסקים בבתי הספר היסודיים בשירות המדינה, יחולו גם על עובדי ההוראה עליהם חל הסכם זה אלא אם יוסכם אחרת בין הצדדים.

21. מובהר כי אין באמור לעיל כדי לגרוע מהוראות מיצוי התביעות שחלות בין הצדדים.

יג. שקט תעשייתי

22. הסתדרות המורים מתחייבת כי לא תנקוט נגד המדינה, לרבות יחידה מיחידותיה, באמצעי שביתה, מלאה או חלקית, או כל פגיעה מאורגנת אחרת בהליכי העבודה או סדריה, וזאת לתקופה שעד ליום 31.12.2026.

23. הסתדרות המורים מתחייבת כי לא תנקוט נגד המדינה, לרבות יחידה מיחידותיה, באמצעי שביתה, מלאה או חלקית, או כל פגיעה מאורגנת אחרת בהליכי העבודה או סדריה, לגבי העניינים המוסדרים בהסכם זה.

24. מובהר כי אין באמור כדי לגרוע מהוראות שקט תעשייתי החלות בין הצדדים.

יד. ביטול סכסוכי עבודה

25. כל סכסוכי העבודה בקשר לעובדי ההוראה באולפנים שהוכרזו או הודיעו עליהם עד למועד חתימת הסכם זה, לרבות סכסוך העבודה מיום 26.3.2023, בטלים ומבוטלים.

ולראיה באו הצדדים על החתום

בשם הסתדרות המורים

בשם ממשלת ישראל